

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Janusz KOCHANOWSKI

RPO-617608-I/09/MW/KJ

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia

08/05/2009

Pan
Prof. dr hab. Marek Kowalski
Prorektor ds. spraw studenckich i informatyzacji
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego

ul. Dewajtis 5
01 – 815 Warszawa

Hielt Lousy Gauric Lebtone.

Media szeroko informowały odwołaniu przez Pana Rektora, z obawy o wizerunek uczelni, konferencji naukowej przygotowywanej przez Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego „Homoseksualizm z naukowego i religijnego punktu widzenia”. W konferencji tej miało wziąć udział, jak zapowiadano, duże grono autorytetów naukowych z kraju i zagranicy.

„Homoseksualizm nie jest tematem tabu i może być poruszany na uczelnianych konferencjach” - to słowa Pana Rektora przytaczane przez media. Dlatego też budzi zdziwienie fakt, iż Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, kontynuujący chlubne tradycje Akademii Teologii Katolickiej, uczelni będącej zawsze, nawet w trudnych dla swobody wypowiedzi czasach, przykładem dla innych w kształtowaniu swobody nauczania, podjął tego rodzaju decyzję.

Należy zdecydowanie podkreślić, że w swoim orzecznictwie Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu wielokrotnie zwracał uwagę na fakt, iż swoboda wypowiedzi nie może ograniczać się do informacji i poglądów, które są odbierane przychylnie albo postrzegane jako nieszkodliwe lub obojętne, lecz odnosi się w równym stopniu do takich, które obrażają, oburzają lub wprowadzają niepokój, a nawet szokują. Takie są bowiem

wymagania pluralizmu i tolerancji, bez których demokracja nie istnieje {orzeczenie w sprawie *Handyside v. Wielka Brytania*, 7 grudnia 1976 r., A. 24, Europejski Trybunał Praw Człowieka (ETPC)}.

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich, stojąc na straży wolności i praw każdej osoby, zauważam problem zjawiska homofobicznej mowy nienawiści i przejawów agresji wobec osób o odmiennej orientacji seksualnej, które niestety obecne są także w polskim życiu publicznym. Konstytucja RP stanowi, iż przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. Ustawa zasadnicza ustanawia także zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny, a więc także z powodów odmiennej orientacji seksualnej. W tym kontekście, uwzględniając także prawo i zalecenia organizacji międzynarodowych, której Polska jest członkiem, a także wpływające do mnie skargi obywateli oraz ich organizacji, zwróciłem się w dniu dzisiejszym do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o rozważenie podjęcia stosownej inicjatywy ustawodawczej mającej na celu taką nowelizację Kodeksu karnego, która miałaby zapewnić skuteczniejszą ochronę praw i wolności członków mniejszości narażonych na takie zachowania o charakterze dyskryminacyjnym. Wystąpienie to pozwalam sobie przesłać Panu Rektorowi w załączeniu.

W tym kontekście chciałbym jednak zauważyć, że Trybunał w Strasburgu podkreśla, iż, odnosząc się do cech charakterystycznych „społeczeństwa demokratycznego”, szczególną wagę przywiązywać należy do pluralizmu, tolerancji oraz poszanowania odmienności poglądów. Zauważył także, iż chociaż czasami interes jednostki musi być podporządkowany interesowi grupy, demokracja nie oznacza, że poglądy większości muszą zawsze przeważać: należy osiągnąć równowagę, która zapewni sprawiedliwe i właściwe traktowanie mniejszości i pozwoli uniknąć nadużycia pozycji dominującej (zob. *Young, James oraz Webster p. Zjednoczonemu Królestwu*, 13 sierpnia 1981 r., Seria A nr 44, str. 25, § 63, oraz *Chassagnou i Inni p. Francji*, nr 25088/ 95 oraz 28443/95, ETPCz 1999-III, str. 65, §112).

W roku, w którym obchodzimy 20 lat odzyskania wolności i swobody słowa, nieposzanowanie konstytucyjnej zasady wolności wypowiedzi i swobody prowadzenia badań naukowych i ogłaszania ich wyników jest niepokojące

w sposób szczególny. W tych okolicznościach, sięgając pamięcią do kilkudziesięcioletniej walki opozycji demokratycznej i jej liderów o swobodę słowa pisanego i mówionego w starciu z totalitarnym reżimem komunistycznym, możnaby zapytać, czy dzisiejsze decyzje o odwoływaniu konferencji naukowych nie pozostają w sprzeczności z fundamentalnymi wartościami demokratycznego społeczeństwa.

Mając powyższe na względzie, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Rektora o przedstawienie wyjaśnień w niniejszej sprawie.

Załącznik 1

Łaura Wójcikowska
Prof. Lechmanowa